

Придніпровський інститут ВНЗ «Міжрегіональна академія управління персоналом»

Кафедра економічного проєктування та маркетингу

Схвалено:

На засіданні кафедри

Економічного проєктування та маркетингу

Протокол № 10 від 28 травня 2025 р.

Завідувач

кафедри

Валентин ГНОСВИЙ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»**

Спеціальності: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціалізація: _____

Кременчук, 2025

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Маслак Ольга Іванівна – доктор економічних наук, професор кафедри економічного проєктування та маркетингу

Викладач:

Маслак Ольга Іванівна – доктор економічних наук, професор кафедри економічного проєктування та маркетингу

Силябус розглянуто на засіданні кафедри економічного проєктування та маркетингу

Протокол № 10 від «28» травня 2025 р.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Економіка підприємства
Шифр та назва спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год Лекції: 34 Практичні заняття: 18 Самостійна робота студентів: 68
Терміни вивчення дисципліни	3 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Іспит
Сторінка дисципліни на сайті	

2. Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Маслак Ольга Іванівна	
Науковий ступінь	доктор економічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри економічного проектування та маркетингу
Контактна інформація викладача:	
E-mail	maslakolga@ki-maup.com.ua
Контактний тел.:	+380675321194
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача	https://ki-maup.com.ua/department-of-economic-design-and-marketing/

3. Анотація курсу

Дисципліна «**Економіка підприємства**» передбачена для підготовки бакалаврів за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування». У рамках дисципліни вивчається середовище господарювання підприємств, основи управління підприємством, поведінка підприємства на ринку, ресурсне забезпечення підприємства, визначаються напрями підвищення якості продукції, шляхи впливу на результативність виробництва..

Мета курсу: формування у слухачів глибокого розуміння господарських механізмів та процесів, що відбуваються у виробничо-комерційній системі сучасних підприємств.

Предметом курсу є економічний механізм функціонування підприємства в ринкових умовах, а також, методи і способи раціонального поєднання й ефективного використання всіх елементів його виробничо-комерційної системи.

Пререквізити: Для успішного засвоєння курсу необхідні базові знання з ринкової економіки в межах шкільної програми, а також знання з дисциплін **ОК 7** Економічна теорія, **ОК9** Статистика, **ОК12** Мікроекономіка.

Постреквізити: Знання та вміння, отримані в рамках курсу, є необхідною основою для вивчення дисциплін: **ОК14** Макроекономіка, **ОК21** Фінанси, гроші та кредит, **ОК24** Фінанси підприємства, **ОК25** Облік і аудит.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Дисципліна «Економіка підприємства» забезпечує формування наступних компетентностей та результатів навчання, визначених в освітньо-професійній програмі «Фінанси, банківська справа та страхування»:

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування абоу процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)
Програмні результати навчання (ПРН)	ПР1. Знати і розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР12 Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців та нефахівців у фінансовій сфері діяльності

5. Зміст навчальної дисципліни та розподіл бюджету часу

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Основи підприємництва.

Тема 2. Види і організаційно-правові форми об'єднань підприємств.

Тема 3. Виробнича програма підприємства.

Тема 4. Витрати на виробництво та реалізацію продукції.

Тема 5. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.

Тема 6. Товарна і цінова політика підприємства.

Тема 7. Система забезпечення якості і конкурентоспроможності продукції (послуг).

Змістовний модуль 2.

Тема 8. Персонал підприємства і продуктивність праці.

Тема 9. Мотивація і оплата праці.

Тема 10. Основні фонди підприємства.

Тема 11. Оборотні засоби підприємства.

Тема 12. Інвестиційна та інноваційна діяльність підприємства.

Тема 13. Ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність.

Тема 14. Економічна безпека та антикризова діяльність.

Таблиця бюджету навчального часу (год)

Тема / завдання	Бюджет навчального часу (год)		
	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента
I семестр			
Модуль 1			
Тема 1.	2	1	2
Тема 2.	2	1	2
Тема 3.	4	1	2
Тема 4.	2	1	2
Тема 5.	2	1	2
Тема 6.	4	1	2
Тема 7.	2	1	2
Модульна контрольна робота 1		2	8
Модуль 2			
Тема 8.	2	1	2
Тема 9.	2	1	2
Тема 10.	4	1	2
Тема 11.	2	1	2
Тема 12.	2	1	2
Тема 13.	2	1	2
Тема 14.	2	1	2
Модульна контрольна робота 2		2	8
Виконання індивідуального завдання			20
Проходження додаткового курсу*			20*
Всього годин:	34	18	64

* Студенти замість виконання індивідуального завдання можуть пройти спеціалізовані курси, семінари, тренінги за напрямом вивчення матеріалу з наданням викладачеві сертифікатів або інших підтверджуючих документів про успішне проходження курсів.

Приклад рекомендованих курсів:

- безкоштовний курс «Економіка для всіх» за посиланням:

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/ekonomika-dlya-vsikh/>

6. Методи навчання та система оцінювання

Лекційні та практичні заняття проводяться у аудиторіях Інституту та/або з використанням технологій дистанційного навчання на платформі Zoom за допомогою поєднання різних форм та методів навчання.

Проблемно-орієнтовані лекції: кожна лекція починається з постановки практичної проблеми, яка вирішується протягом заняття.

Практичні заняття: студенти працюють індивідуально або в малих групах над вирішенням ситуаційних завдань.

Перевернутий клас (flipped classroom): окремі теоретичні аспекти виносяться на самостійне опрацювання, а аудиторний час використовується для консультацій та практичної роботи.

Робота з інформаційними джерелами: студенти мають вивчати базову і додаткову літературу, періодичні видання та професійні інтернет-ресурси.

Самостійне опрацювання тем: вивчення окремих тем або додаткових аспектів дисципліни, які винесені на самостійне опрацювання згідно з навчальною програмою.

Самостійна робота: курс завершується виконанням індивідуального завдання, що дозволяє інтегрувати всі отримані знання та навички.

Підготовка до контрольних заходів: систематична підготовка до всіх видів поточного та підсумкового контролю, включаючи модульні контрольні роботи, екзамен.

Науково-дослідна робота (за бажанням): участь у роботі наукових гуртків, підготовка доповідей для студентських конференцій, написання тез або статей.

Таблиця розподілу балів (Екзамен)

Тема/завдання	Робота на практ./семінар. занятті	Самостійна робота	Всього
Модуль I			
Тема 1.	2		2
Тема 2.	2		2
Тема 3.	2		2
Тема 4.	2		2
Тема 5.	2		2
Тема 6.	2		2
Тема 7.	2		2
Модульна контрольна робота (тестування)		8	8
Разом за I модуль	14	8	22
Модуль II			
Тема 8.	2		2
Тема 9.	2		2
Тема 10.	2		2
Тема 11.	2		2
Тема 12.	2		2
Тема 13.	2		2
Тема 14.	2		2
Модульна контрольна робота (тестування)		8	8
Разом за II модуль	14	8	22
Виконання індивідуального завдання			16
Проходження додаткового курсу*			16*
Екзамен			40
Загальна кількість балів за семестр			100

До екзамену допускаються студенти, які виконали усі види робіт, передбачені навчальним планом. Підсумкова оцінка з дисципліни складається з двох складових: стартової (заходи поточного контролю, максимум 60 балів) та екзаменаційної (завдання на іспиті, максимум 40 балів).

Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання для дисципліни побудована так, щоб максимально заохочувати активну роботу студентів протягом усього курсу. Вона повинна об'єктивно відображати як теоретичні знання студента, так і, що найважливіше, його практичні навички.

Робота на практичних заняттях оцінюється за активністю, правильністю виконання завдань та здатністю пояснити свої дії.

Самостійна робота включає опрацювання додаткових матеріалів, виконання індивідуальних завдань, проходження курсів, семінарів, тренінгів з напряму предмету.

Модульна контрольна робота складається з теоретичного тесту та практичного завдання.

Іспит передбачає відповіді на теоретичні питання (у вигляді тестових завдань) та розв'язання практичної задачі

7. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Обладнання: мультимедійне обладнання, комп'ютери, системи он-лайн тестування, платформа дистанційного навчання.

8. Політика курсу

Відвідування: Обов'язковим є відвідування практичних занять, оскільки на них формуються ключові навички. Пропуски відпрацьовуються в індивідуальному порядку.

Дедлайни: Роботи, здані після встановленого терміну без поважної причини, оцінюються зі зниженням балу (мінус 20% за кожен тиждень прострочення).

Академічна доброчесність: Очікується, що всі види завдань будуть виконані самостійно. Виконання завдань без посилань на джерело розцінюється як плагіат і призводить до анулювання роботи.

Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи:

Індивідуальні завдання

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) мають за мету сформувати у студентів навички самостійних досліджень щодо аналізу ринку праці та зайнятості населення й здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

Тему ІНДЗ студенти обирають довільно на початку вивчення дисципліни, виконують її у позааудиторний час, а результати презентують – під час вивчення відповідної теми курсу у формі доповіді з презентацією.

Теми ІНДЗ

1. Форми і моделі підприємницької діяльності.
2. Франчайзинг як засіб мінімізації підприємницьких ризиків.
3. Особливості розвитку малого підприємництва в Україні.
4. Організаційно-правові форми підприємств в Україні.
5. Виробнича структура підприємства.
6. Порівняльна характеристика різних видів організаційних структур управління підприємством.
7. Проектування організаційних структур управління підприємством.
8. Маркетингова діяльність підприємства.
9. Сучасні методи ціноутворення.
10. Цінова політика підприємства.
11. Система управління персоналом підприємства.

12. Продуктивність праці: показники, методи вимірювання та чинники зростання.
13. Сучасні системи і моделі мотивації ефективної праці.
14. Оплата праці: сутність, функції, види та організація.
15. Амортизаційна політика підприємства.
16. Ефективність відтворення і використання основних активів підприємства.
17. Визначення потреби в оборотному капіталі та джерел його фінансування.
18. Оцінювання ефективності використання оборотного капіталу та шляхи прискорення його оборотності.
19. Оцінювання ефективності реальних інвестицій.
20. Інноваційна діяльність підприємства.
21. Формування і використання виробничої потужності підприємства.
22. Сучасні форми і методи організації виробництва.
23. Сутність та система забезпечення конкурентоспроможності продукції.
24. Показники, методи оцінювання та чинники підвищення якості продукції.
25. Сучасні моделі і системи визначення собівартості продукції.
26. Фінансова діяльність підприємства.
27. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення.
28. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства.
29. Діагностика ймовірності банкрутства підприємства.
30. Ефективність виробництва: вимірювання та чинники підвищення.
31. Реструктуризація підприємств: види, форми та етапи здійснення.
32. Управління економічною безпекою підприємства.
33. Банкрутство підприємства: механізм визначення і шляхи подолання.

ІНДЗ оцінюється у 16 балів за наступними критеріями:

16 балів – чіткість і послідовність викладу матеріалу з наведенням актуальних статистичних та інформаційних даних у формі презентації, в повному обсязі володіє матеріалом та активно відповідає на питання учасників обговорення.

10 балів – чіткість і послідовність викладу матеріалу з наведенням актуальних статистичних та інформаційних даних у формі презентації, частково володіє інформацією, участі у дискусії не бере, відповісти на питання без допомоги викладача не може.

4 балів – студент виконав ІНДЗ з наведенням неактуальних статистичних та інформаційних даних без презентації, участі у дискусії не бере, відповісти на питання не може.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C	задовільно	
68 - 74	D		
60 - 67	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичний супровід дисципліни це сукупність усіх навчальних і методичних матеріалів, які використовуються для викладання курсу.

10. Рекомендовані джерела**Основні:**

1. Економіка підприємства. Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарєва та ін. ; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 426 с. https://www.researchgate.net/publication/357167087_Ekonomika_pidpriemstva_LL_Lazebnik_VV_Gurockina_LV_Slusareva_ta_in_zag_red_LL_Lazebnik_-_Irpyn_Universitet_DFS_Ukraini_2021_-_426_s_-_Seria_Podatкова_ta_mitna_sprava_v_Ukraini_t_166_ISBN_978-966-33
2. Економіка підприємства : підручник : у 3 ч. Ч. 1 / А. А. Мазаракі, Г. В. Блакита, Г.В. Ситник та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. 432 с.
3. Економіка підприємства : підручник : у 3 ч. Ч. 2 / А. А. Мазаракі, Г. В. Блакита, Г.В. Ситник та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 472 с.
4. Економіка підприємства : підручник : у 3 ч. Ч. 3 / А. А. Мазаракі, Н. М. Гуляєва, І.В. Стояненко та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.
5. Мельник Л.Г. Економіка підприємства. Університетська книга. 2023. 874 с.
6. Економіка підприємства [Електронний ресурс]: підручник / І.Г.Волинець, Л.С. Громко, В. Л. Загоруйко та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 768 с. <https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/10536>
7. Економіка та бізнес-інновації [Електронний ресурс] = Economics and Business Innovation: підручник / Л.Г. Мельник, О.І. Карінцева, Ю.М. Завдов’єва та ін. ; за ред. Л.Г. Мельника, О.І. Карінцевої. Суми : Унів. книга, 2023. 702 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/91523/1/Business_Innovation_2023.pdf;jsessionid=CDFFC3619E70F50FD7A835CA3C19AD6E
8. Економіка розвитку: європейський досвід упровадження досягнень Industries 3.0, 4.0 та 5.0. : навч. посіб. / за ред. Л. Г. Мельника, Ю. М. Завдов’євої. Суми : Університетська книга, 2022. 608 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91525>

9. Основи підприємницької діяльності: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання першого бакалавр. рівня вищ. освіти спец. 051 "Економіка" освіт.-проф. програми "Економіка бізнес-підприємства" / С.В. Поліщук, О.П. Кавтиш; Нац. техн. ун-т "Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського". Електр- мереж. навч. вид. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 153 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47346>

Додаткові:

1. Блакита Г. Інтегральна оцінка інноваційності діяльності підприємства. Вісник Київського національного торговельно – економічного університету, 2017. №6(116). С. 52-61.
2. Блакита Г. Методика CVP-аналізу: теорія та практика / Г. Блакита, В. Адаменко // Вісник Київського національного торговельно – економічного університету, 2019. №2(124). С. 76-90.
3. Бойчик І.М. Економіка підприємства : підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
4. Гиль О.О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. / О. О. Гиль. К.: Ліра-К, 2015. 248 с.
5. Дмитрієв І. А. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / І. А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. Х.: ХНАДУ, 2018. 292 с.
6. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н.В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К.В. Пічик. Київ : НаУКМА, 2018. 304 с
7. Новіченко Л.С. Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва Вісник Хмельницького національного університету. 2021. № 5. Том. 2. С. 134-142
8. Новіченко Л.С. Продуктивність праці: аналіз показників та резерви підвищення. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2022. № 3. С. 21-28.
9. Новіченко Л.С. Платоспроможність суб'єкта господарювання: сутність, економічний аналіз та напрями підвищення. Наукові перспективи. 2022. № 3(21). С. 83-93.
10. Новіченко Л.С. Виробнича програма підприємства: зміст, фактори впливу та порядок формування. Збірник наукових праць «Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту». 2022. № 2. С. 55-61
11. Подолянчук О.А., Гудзенко Н.М. Капітальні інвестиції: нормативно-правове регулювання та облік. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки та практики. 2021. № 2. С. 166-181.
12. Яркіна Н.М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна. Вид. 2-ге перероб. і доп. К.: Видавництво Ліра-К, 2017. 596 с.
13. Tomashuk I., Baldynyuk V. Eco-innovation as a basis for sustainable development. Three Seas Economic Journal. 2023. Vol. 4. № 1, P. 71-87. DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2023-1-9>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
5. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Верховної ради України URL: www.rada.gov.ua
7. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>